

Jugoslovenski KOROTAN

Uredništvo in upravništvo v Velikovcu, Glavni trg štev. 141.

List izhaja vsak teden vsaj enkrat, po potrebi večkrat.

List se mora plačati, najmanj za 20 števil naprej 5 K, 40 števil 10 K.

Velikovec, 16. marca 1919.

Urejuje Srečko Puncer.

Izdaja nadp. Fr. Malgaj.

Cene inseratom so: cela stran 100 K, pol strani 60 K, $\frac{1}{2}$ strani 40 K, $\frac{1}{4}$ strani 35 K, $\frac{1}{5}$ strani 30 K, $\frac{1}{6}$ strani 25 K, $\frac{1}{8}$ strani 18 K, $\frac{1}{10}$ strani 16 K, $\frac{1}{12}$ strani 14 K. — Popusti: pri 2—5 kratni objavi 15 %, pri 6—10 kratni 25 %, pri 11—20 kratni 35 %, pri 21—50 kratni 50 %.

Nova doba.

Franjo Juhart.

Na pogorišču, ki je nastalo po svetovnem požaru, začenja polagoma kliti novo življenje. Kakor se ob porodu vsakega otroka pokažejo telesne, sčasoma tudi duševne napake, tako se tudi ob sedanjih porodih novih držav in državic pokažejo bodisi v tem, bodisi v onem oziru napake, ki dajo sklepati, bo-li novoosnovana država zmožna življenja, ali ne. Kdo bi trdil o češko-slovaški državi, da ni zmožna najlepšega razvoja? Kdo bi dvomil o poljski ali ukrajinski državi, da jima ne klije lepa bodočnost? In vendar, če primerjamo našete države z našo jugoslovensko, moramo reči, da izmed novonastalih držav ni tako življenja zmožne, s takšno bodočnostjo, ko je naša jugoslovenska. Češko-slovaška ima že precej razvito industrijo in trgovstvo in vendar se Čehi danes potegujejo za našo najožjo zvezo. Vzrok temu leži na dlani. V nas vidijo posebno prve čase pridne in zveste odjemalce svojih industrijskih izdelkov, preko nas upajo priti na morje in si z našo pomočjo razviti pomorsko trgovino. Isto je s Poljaki, Ukrajinci, Rumuni i. t. d. Ako bi nemško-avstrijsko politiko vodili pametni in razumni možje, bi gotovo iskali, oziroma poizkušali iskati z nami prijateljskih stikov, da tako vsaj malo omogočijo razvoj svoji državi. Vendar se vidi, da delajo Nemci ravno nasprotno. Danes še ne verjamejo, da so popolnoma premagan narod in tako predani premagavcem na milost in nemilost. Vsakdo danes ve, da je svetovno vojno povzročila nemška in z njo avstrijska

imperijalistična politika, da se je vojna leta in leta pripravljala; kljub temu jih je še mnogo zaslepljenec, ki mislijo oziroma verujejo nemškemu demagogom — zapeljevalcem naroda — da je bil nemški narod napaden ter da se mu je godila vsa leta svetovne vojne in se mu godi še sedaj velika krivica. Zlasti pa jih je še mnogo na mejah slovenstva bodisi onih, ki se še prištevajo Slovincem, bodisi onih, ki so že davno zatajili jezik, v katerem jim je mati pela ob zibelki — ki še danes menijo, da je „Deutschland, Deutschland über alles“ — vse drugo pa nič in zanič.

Vsem tem se je izpregovorila v tem smislu že marsikatera beseda, vendar mislim, da ne bo odveč, če se jim vedno in vedno ponavlja, kakšne bodo posledice, ako bodo tudi zanaprej rili z glavo skozi zid kot so do sedaj. Pa pogledjmo malo, kakšna bodočnost se odpira nemško-avstrijski republiki, oziroma Veliki Nemčiji to je Nemčiji, ki nastane, ako se ji priklopi Nemška Avstrija. V prvo bodi omenjeno, da priklopitev Nemške Avstrije. Nemčiji še vedno ni pripoznana. Še-le mirovna konferenca bo odločila, se-li Nemška Avstrija priklopi Nemčiji ali ne. Zato se mora danes računati z dejstvom kot obstoja.

V poljedelskem oziru je znano, da cela Nemška Avstrija ne pridela toliko živeža, da bi se lahko preživelo njeno prebivalstvo. Kdo se ne spominja onih težkih dni, ko je kričal Dunaj, Gradec, Linc, Inomost po hrani? Kdo se ne spominja, kolikokrat so imenovana mesta apelirala na bivšega cesarja, naj odpomore tej bedi? In vendar vsakdo ve, da še je v nemških deželah le malo ali pa

prav nič rekviriralo. In če se dvigne kmetijstvo tudi na najvišjo stopnjo, če izsilijo iz zemlje, kolikor je največ mogoče, se bedi na ta način ne odpomore. Nemška Avstrija je in bo glede prehrane navezana na sosedne države. Ali pa bodo v Nemški Avstriji imeli vedno natančno določene porcije za vsakega posameznika kot v vojnem času? Kdo mi bo dejal, da se bo nemški kmet odpovaldal tej hrani in v toliki meri kolikor je hoče sam? Zato je nasprotstvo med meščani in kmeti v nemških deželah slej kot prej mnogo preveliko.

Nemška industrija, ki se je pred vojno zamogla razvijati le na škodo drugih narodov, bo začela pešati. Na rudokopih je Nemška Avstrija vse prej kot bogata. Največji rudokopi so danes deloma v češko-slovaški deloma v jugoslovenski državi. Kar pa se tiče industrijskih izdelkov, katerih češko-slovaška in Jugoslavija sedaj še nimata, je popolnoma umevno, da si jih boste raje šli iskati k Francozom ter Angležem kot pa k Nemcem.

Enako je z drugimi panogami narodnega gospodarstva.

Če se Nemška Avstrija priklopi k Nemčiji, se položaj ni mnogo izboljšal. Kar je Nemška Avstrija v malem, je Velika Nemčija v velikem. Nemško brodogradnja je od antante zaplenjena; veliko število lokomotiv in železniških vozov je morala Nemčija oddati antanti; antanta si je pridržala pravico, da nadzoruje nemške rudokope in nemško industrijo ter jemlje dobiček od teh skozi nekaj let. Razventega izgubi velike pokrajine, ki so bodisi rodovitne, bodisi bogate na rudnikih. In kolonije, katere edine so pripomogle nekdanji Nemčiji do

Anton Pavlovič Čehov:

Poizvedba.

Iz ruščine prevel Srečko Puncer.

Bilo je opoldne. Vlastelin Valdirjov, visok, krepak mož z ostrizeno glavo bulečimi očmi, je snel plašč, otrl si s svilenim robcem čelo in boječe vstopil v sodnijsko pisarno. Tam so škrtali . . .

Kje bi mogel tu nekaj poizvedeti? — se je obrnil do sluge, ki je nesel iz sodnijske pisarne podstavek s kozarci. — Moram nekaj poizvedeti in dobiti kopijo dnevne odredbe.

— Izvolite tja! Vidite k onemu, ki sedi

pri oknu! — je rekel sluga in pokazal s podstavkom na zadnje okno.

Valdirjov je zakašljaj in se napravil k oknu. Tam za zeleno, ko legar pegasto mizo, je sedel mlad človek s štirimi čopi na glavi, z dolgim ogrčastim nosom, v obledeli uradniški obleki. Ril je s svojim nosom po papirjih in pisal. Okoli dešne nosnice se mu je sprehajala muha. Venomer si je pihal pod nos, kar je dajalo njegovemu licu skrbipoln izraz.

— Ali bi mogel tukaj . . . pri vas . . . se je obrnil nanj Valdirjov: — poizvedeti nekaj o moji zadevi. Jaz sem Valdirjov . . . In nujno rabim kopijo dnevne odredbe z drugega marca.

Činovnik je potisnil pero v črnilnik in pogledal, ali ni preveč omočil. Ko se je prepričal, da pero ne kaplje je začel škrtati. Ustnica se mu je zategnila, a pihati mu ni bilo treba več: muha je sedla na uho.

Ali morem nekaj poizvedeti — je ponovil čez minuto Valdirjov, vlastelin.

— Ivan Aleksejič — je zakričal činovnik v zrak, kakor bi ne opazil Valdirjova. — Reci trgovcu Jalikovu, kadar pride, naj pusti potrditi kopijo policijske prijave. Tisočkrat sem mu že rekel.

Prišel sem radi svoje tožbe z nasledniki kneginje Guguline, — je zamrmal Valdirjov. — Znana zadeva. Nujno vas prosim, da se zavzamete zame.

Činovnik kar opazil ni Valdirjova; ujel je muho na ustnici, jo pogledal z zanimanjem in jo vrgel. Vlastelin je zakašljaj in se gromko useknil v kockast robec. A tudi to ni pomagalo. Še ga niso hoteli slišati. Molčanje se je podaljšalo za dve minuti. Valdirjov je potegnil iz žepa papirnat rubelj ter ga položil na odprto knjigo pred činovnika. Ta je namrščil čelo, potegnil knjigo k sebi in jo zaprl.

onega blagostanja, ki je vladalo v Nemčiji pred vojno, so ji odvzete do zadnjega štirijaškega metra.

Bodočnost Nemške Avstrije oziroma Velike Nemčije je vse prej kot upapolna. Seveda ni s tem rečeno, da bi se ne mogla nikdar popraviti. Toda do tistega časa, da se bo začelo tam pozitivno delo, bo preteklo gotovo še nekaj let. Boljševizem je danes v Nemčiji bolj razširjen kot je bil v Rusiji v najhujših dnevih boljševiške revolucije. Ali se je našel kdo poprej, ki bi bil trdil, da zamore Nemčija računati na bogatejšo bodočnost kot Rusija, seveda, če preneha v Rusiji uradniška korupcija ter pride do popolne demokratične slobode državljanov. Kdo se najde danes, ki bo slikal položaj Rusije za ugoden? Bi ga li ne proglasili norcem? Toda če nastopijo tam normalne razmere, se zamore Rusija popraviti v nekaj letih, zato ker so ji vse možnosti dane, ker ima v lastni deželi vsega, česar potrebuje in ji ni treba biti odvisni od sosednih držav. In Nemčija? Razmišljajte in sami si boste lahko ustvarili svojo sodbo!

Jugoslavija ima danes skoro vsega česar potrebuje. Če je malo industrije, si jo bo kmalu ustvarila; za ta čas pa se bo obrnila do Čehov, Francozov, Amerikancev. Jugoslovenski državljan, ki se še danes ne zaveda, kaj je pridobil s svojo jugoslovensko državo, se bo zavedel tega takrat, kadar pride prej tako oholi Nemeč iskat dela in kruha v njegovo državo. Takrat se bo zavedel, da mu je zasijala nova doba, doba slobode, doba narodnega blagostanja.

Jugoslovenski tabor v Pliberku.

V nedeljo, 2. sušca t. l. vršil se je tukaj na Krekovem trgu velik jugoslovenski shod, kterege se je udeležilo okrog 3000 Slovencev. Velikanska množica, po veliki večini možje in zreli fantje, se je po prvi maši začela zbirati pred lepo okrašenim odrom, nad katerim je bila obešena slika našega regenta Aleksandra, navdušena, težko čakajoča, da se otvori po dolgih letih tlačanstva prvi slovenski tabor v slovenskem Pliberku, v onem Pliberku, kjer so nemčurji na svoje krušne očete, slovenske okoličane mobilizirali pred nekako 25. leti, ko so hoteli tam zborovati, svojo požarno brambo. Navdušenje je kipelo, ko je pevski zbor pod vodstvom g. Stanglna zapel: „Od Urala do Triglava“. V imenu pliberškega mesta pozdravil je gosp. komisar

— Nekaj malega bi rad povprašal . . . Želel bi samo izvedeti iz kakšnega vzroka pravzaprav nasledniki kneginje Guguline . . . Ali vas smem motiti?

A činovnik je, zatopljen v svoje misli, vstal, si popraskal lakete in šel po nekaj k omari. Ko se je vrnil čez minuto k svoji mizi, se je zopet zaposlil s knjigo: na njej je ležal rubelj.

— Samo za minuto vas zmotim . . . poizvedeti želim nekaj malega, samo . . .

Činovnik ni slišal; začel je nekaj prepisovati.

Valdirjov se je namrgodil in breznažno pogledal na vso škrtajočo družčino,

„Pišejo!“ je pomislil. „Pišejo, vrag vzemi vse skupaj!“

Šel je od mize na sredo sobe in brezupno povsili roke. Sluga, ki je zopet šel mimo s kozarci, je najbrže opazil brezpomočen us-

Gvajc zborovalce v krasnih besedah, pozdravil vojaštvo, našo diko in govornike, ki so prihiteli, da pojasnijo naš položaj.

Nato otvori predsednik Narodnega sveta, gosp. Doberšek shod in pozdravlja množico spominja se leta 1914, ko so pliberški nemškutarji, ki živijo od slovenske okolice, obmetali iste Slovence, ki danes zborujejo, z gnjilimi jajci in blatom, ko so se vračali raz tabor v Šmihelu. Poda besedo kot prvemu govorniku gosp. Dr. Oblaku iz Ljubljane, ki izvaja z lepimi besedami, da smo se zbrali v ljubezni do svoje slovenske matere, slovenske zemlje, ne v sovraštvu in zavisti, iz ljubezni do našega slovenskega jezika, ki ga nam je dala narava, Bog. To da je ljubezen do naše zemlje, na katero se je naš narod naselil z plugom, ne z mečem. Ta zemlja je božja last in naša. Ne potrebujemo ameriške komisije za določitev meje, ker to mejo zarisal nam je sam Bog, to so božje meje. Toda ta zemlja in te meje niso svete našim nemčurjem, poturicam, ljudem brez vesti in značaja. Vendar pa se nam ni treba bati bodočnosti. Zgodovinsko Gosposvetsko polje, Vrbsko jezero, Zila, Rož so še neodrešeni; a če se tudi ves nemški črt postavi na noge, nam ne iztrga teh nam svete krajev.

Kot drugi govornik nastopi koroški rojak g. Dr. Ferdo Müller, begunec, kateremu so brez roka odpovedali pretekli dnevi v Celovcu stanovanje in ga postavili na cesto, medtem ko se pri nas še skoraj vsi odstavljeni nemški uradniki šopirijo v svojih stanovanjih in morajo se naši novi narodni uradniki in učitelji potikati po gostilniških stanovanjih. Govornik prinaša pozdrave našega poslanca Grafenauerja, ki ni mogel priti med nas, ker ga je poklicala važnejša dolžnost v Beograd. On, ki je toliko pretrpel, je zdaj prost in bo deloval v državnem predstavništvu za naše koristi in koristi celokupne naše jugoslovenske domovine. Kaj je zakrivil, da so ga vrgli v ječo? Kaj so učinili drugi, duhovniki, učitelji itd., da so jih vlačili med psovanjem in suvanjem druhal po zaporih? Ker so ljubili svoj narod, svoje sestre, brate, ki so jugoslovenskega rodu. Ko se je naš narod naselil na tej zemlji, ga je oholi Nemeč začel podjarmljevat. Toda Slovenec ni se vdal; kljuoval je vsem sovragom. 1300 let je trajala vojna oslobojenja. Slovenski možje so morali z klobukom v roki robotati nemškemu grofu. Napoleon, slavni zmagovalec, dal nam je pravice; kmetu ki je bil tlačan, dal je zemljo in šolo. A ni mu sijala dolgo sreča, zopet se je moral upogniti. Po letu 1848. bilo je tlačenje najhujše. Ali cesar Viljem in Franc Jožef, največja krvoločneža, ki sta s Tiso kriva strašne svetovne vojne, sta odigrala, ker spremljala ju je krivica. Toda Bog se je maščeval. Viljema poslal je

mev na njegovem licu stopil povsem k njemu in ga tiho vprašal:

— No kaj, ali ste poizvedeli?

— Poizvedoval sem, pa nočejo govoriti z menoj.

— Dajte mu tri rublje . . . je šepnil sluga.

— Dal sem mu že dva.

— A dajte mu še.

Valdirjov se je vrnil k mizi in položil na odprto knjigo zelen bankovec za tri rublje.

Činovnik jo zopet potegnil knjigo k sebi in se zaposlil z listanjem, nakrat pa je, ko slučajno, povzdignil oči na Valdirjova. Nos se mu je zabliskal, porudel in namrdnil v smehu.

— Ah . . . vi izvolite? — je vprašal.

— Želel bi nekaj poizvedeti v moji zadevi. . . . Jaz sem Valdirjov.

— Jako mi je ljubo! V Gugulinski zadevi! Zelo lepo! S čim vam morem torej služiti.

v ujetništvo, kjer je kes, obup. Mačeha Avstrija je zginila, pobegnili in zginili naši tlačitelji in Jugoslovenom zasijalo je svobodno solnce, gorko, kakršno nas obseva danes. Nič ne pomaga, četudi še skušajo naši sovražniki preslepiti naše antantne prijatelje, kakor je na primer skušal Dr. Herbst amer. komisijo preslepiti z neresnično trditvijo, da je Pliberk že nad 300 let pristno nemško mesto in da tudi okolica ni slovenska, ker so jo pliberški Nemci potom ženitve pomešali in z trditvijo, da jezik naših Slovencev ni slovenski in da ga pravi Slovenec ne razume, ker je bindišarski. Toda ali ne govori naša duhovščina v cerkvi slovenski jezik in ali ga naša ljudstvo ne razume? In kdaj se je pliberškim nemčurjem delala od naše strani krivica, taka krivica, kakršno so oni delali nam? Ne maramo nasilja, krivice, akoravno bi jim mogli zdaj vrniti milo za drago. Govornik z navdušenimi besedami zaključil svoj prekrasni govor.

Tretji govornik g. Kandut, koroški begunec, kateri se je komaj povrnil kot vojni kurat iz vojske in moral iz Borovelj zbežati pred nemškimi tolpami, govori o preganjanju slovenskih duhovnikov, učiteljev in drugih narodnjakov med vojno, ožigosa bivši avstrijski vladni sistem, obsoja gnjusno postopanje nemške soldateske napram slovenskemu življu na zasedenem slovenskem ozemlju in ugotovi, da mi zdaj ne samo ne delamo krivice Nemcem in našim dvoživkam nemčurjem, nego imamo še obzire nasproti njim. Toda ne maramo se maščevati v zavesti, da se vsaka krivica sama maščuje. Hujskajo nas na vse mogoče načine drugega proti drugemu, Slovence proti Hrvatom, Hrvate proti Srbom in obratno in želijo uživati sad prepira bratov. Toda narod, skrbi, da se jim ta podla nakana ne posreči! Vi pa, tam onstran Drave, glave pokoncu, ker Vaša želja po osloboditvi se v najkrajšem času izpolni, kajti pravica bode zmagala!

Nato govori gosp. Štefančič, ki izvaja, kako se časi spreminjajo. Nekdaj hodili so vladni komisarji na slovenske shode zato, da vohunijo, pazijo na vsako izpregovorjeno besedo in da zaprečijo slobodno gibanje. On prihaja, da nas pozdravi, da dvigne našo jugoslovensko zavest. Naše državno veče se je sešlo, pozdravljamo je v prepričanju, da položi naši ljubljani Jugoslaviji trden temelj, katerega vsi naši združeni sovragi izpodkopati ne bodo v stanu. Sešli so se v veču naši zastopniki, da izposlujejo, da se otme naša zemlja grofom in baronom, ki so zaslužjili našega kmeta in delavca. Danes se borimo za slobodo naše jugoslovenske zemlje.

Gosp. Pavlica, priprost vojak v svojem govoru tako izborno obrazloži položaj svojih

Valdirjov mu je razložil svojo prošnjo.

Činovnik je oživel kakor da bi ga burja podžgala. Dal je pojasnilo na poizvedbo, ukrenil, da se napiše kopija, ponudil je prosilcu stol — in vse to v trenutku. Spregovoril je celo o vremenu in vprašal po letini. In ko se je Valdirjov odpravil, spremil ga je po stopnjicah, smehljal se uljudno in z največjim spoštovanjem, kakor da bi hotel vsak hip pasti pred svojim prosilcem v nič. Valdirjovu je postalo nekako sitno, in pokoren nekemu notranjemu nagibu, je vzel iz žepa rubelj ter ga dal činovniku. Ta se je znova klanjal, kakor glumač je hlastnil po rublju, da je komaj malce zamigljaval v zraku.

„Ah ljudje . . . je pomislil graščak ko je stopil na ulico; postal je in si otrli čelo z robcem.

rojakov, goriških Slovencev, zatiranih po nenasitnem Lahu, da stopajo poslušalcem solze v oči. Ta narod, biser Slovenstva, ki je med vojno največ trpel, je zdaj pod italjanskim jarmom. Lahi jih zapirajo in ravnaajo z njimi dobesedno tako, ko so delali Nemci z Slovenci. Z silo jih hočejo poitaljančiti. Toda raje hočemo živeti kot begunci, ko sužnji pod Italjanom in pod nobenim pogojem ne odnehamo, dokler se ne priklopi zadnja vas naši materi Jugoslaviji. Kaj priča Gosposvetsko polje? Slovenstvo! Tam so naše meje in ne Drava. Nimamo sovražnikov na svetu, ki bi nas premagali.

Konečno gospod Oset, predsednik Narodnega sveta za mežiško dolino pozdravlja zbrano množico, našteva krivice, ki so jih morali Slovenci pretrpeti od strani Nemcev in nemškutarjev in pribije, da je bil skrajni čas, da je prišla naša Jugoslavija.

Na veličasten način, ob velikem navdušenju zborovalcev smo v naši okolici prvič po dolgi dobi trpljenja in zatiranja praznovali narodni praznik in dali na svojih, domačih, a dozdej po tujcu tlačenih tleh, duška svojim čuvstvom.

Pred sklepčnim in pozdravnim govorom g. predsednika Doberšeka sprejela se je naslednja resolucija:

I. Več tisoč zbranih Slovencev podjunske doline obljublja v sedanjih najtežjih urah naše mlade, ljubljene kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev zvestobo in udanost našemu slavnemu regentu Aleksandru;

II. protestirajo ogorčeni zoper nasilno zasedanje nesporno jugoslovenskega ozemlja po premaganem Nemcu in nenasitnem Lahu;

III. s plamtečim srdom obsojajo ponovno kršenje premirja na Koroškem od strani nediscipliniranih nemških tolp;

IV. z največjim zaničevanjem obsojajo nečloveško divjanje nemške soldateske proti zavednim Slovincem v zasedenem ozemlju;

V. z odprno odločnostjo nastopajo proti gnjusni in zahrbtni gonji, katero uprizarjajo neodgovorni nemški in nemškutarski elementi med našim ljudstvom zoper izobražene in delavne narodnjake, osobito zoper naše narodno učiteljstvo in duhovščino, ki so v težkih dneh zvesto ostali ob strani svojega ljudstva;

VI. pozdravljajo z navdušenjem prvo narodno zbornico, državno predstavništvo v Beogradu in je rotijo, naj z vsem naporom skuša udejestiti vse naše upravičene narodne in gospodarske zahteve.

Živela slobodna naša domovina!

Gvajc, s. r., podpreds N. S.

Franjo Müller, tajnik N. S.

Okrožnica na vse dobro misleče Slovence!

„Jugoslovenski Korotan“ je prava časopisna potreba za ožji del koroške Jugoslavije. A tudi drugi bratje Slovenci se zamoreje o koroških razmerah najbolje podučiti, ako čitajo „Korotana“ ter po možnosti zraven sodelujejo.

Drugo slovensko časopisje je z lastnimi krajevnimi razmerami in splošnimi političnimi vestmi tako preobloženo, da se specijelno s koroškimi krajevnimi zadevami na more na dolgo in podrobno pečati v tej meri, kot bi mi sami želeli.

Koroški del Jugoslavije pa potrebuje glasila, ki se obširneje bavi s perečimi vprašanji, ki zadevajo posamezne koroške kraje.

Žal, da jako razširjenega koroškega lista „Mira“ v Celovcu ne dosežejo vsi naši dopisi, ki mu jih pošiljamo, in ki bi jih „Mir“

drage volje priobčil, da bi znali za naše vstajenje tudi bratje onkraj zasedene črte. Nemško-Avstrijska cenzura meče te dopise v koš, da jih ne more obelodaniti „Mir“, ker se nemški voditelji bojijo, da bi ljudstvo onkraj Drave spoznalo pravi dejanski položaj koroških Slovencev v Jugoslaviji in bi bilo neopravičeno upiranje nemških prenapetnežev proti jugoslovenskemu gibanju še bolj otežkočeno.

Nemška cenzura ne zavrača samo slovensko časopisje in dopise uredništvu „Mira“ temveč čisto navadno korespondenco, povsem nedolžne vsebine.

Ako bi „Korotan“ ne izhajal, bili bi koroški Slovenci brez lista, ki bi zadostno zadovoljil željam in potrebam Slovencev na Koroškem.

Potom „Jugoslovenskega Korotana“ pa izve tudi širša javnost o veselem preobratu nekdanj tužnega Korotana.

Da pa bode zamogel ta za vse stranke zanimiv list vršiti svojo narodno-nestransko dolžnost, treba je naročnikov in dopisnikov od vseh krajev, od vseh plasti slovenskega življa. Vse zanimivosti, pritožbe in dnevni dogodki naj se od vsakogar, kdor količkaj narodno misli, sporoči s kratkim dopisom uredništvu „Korotana“ v Velikovec, oziroma Narodnemu svetu v Prevaljah.

Razume pa se po sebi, da pričakujemo od uredništva „Jugoslovenskega Korotana“, da list urejuje nepristansko ter nam zagotovi redno izhajanje posameznih števil.

S tega stališča priporočamo ta list v razširjenje in sodelovanje.

Prevalje, dne 8. sušca 1919.

Narodni svet za Mežiško dolino v Prevaljah.

Tedenske novice.

Iz uredništva. Dosta nam je v roke okrožnica, ki jo je razposlal Narodni svet za mežiško dolino v Prevaljah na vse občine, raznim korporacijam in društvom ter posameznim zavednim Slovincem. Pozdravljamo ta dober namen kot dokaz, da je list potreben in na pravi poti, ter želimo, da bi ta poziv vzbudil v ljudstvu pričakovano zavednost in zanimanje za slovensko časopisje. Ako bodo vsi dobri korotanski Jugosloveni sodelovali z nami, nam bode lahko zasigurati redno izdajanje lista in ga dvigniti na ono višino, kakor si vsi želimo. Iz naroda, za narod!

Guštanj. Prireditiv. Na Jožefovo, 19. t. m. se vrši v prostorih narodne šole prireditiv v korist šolske knjižnice. Igrali se bode dve jednodejanki. Občinstvo opozarjamo na to dobrodelno prireditiv naj se je v obilnem številu udeleži.

Guštanj. Domov se je vrnil iz Rusije g. prof. dr. Kotnik, ki se je kot prostovoljec udeležil bojev proti Avstriji in bil odlikovan z ruskimi, rumunskimi in srbskimi redovi. Vrlemu Jugoslovenu kličemo iz srca: dobrodošel!

Pliberk. Na pustni torek so se nekateri gospodje, ki nosijo jugoslovenske uniforme udeležili neke nemške prireditve in se izrazili napram nemškim gospodičnam, da je bilo tam „skoro lepše kakor na čitalniški prireditvi“. Z najbolj zagriženimi nemčurji so prekrokali in prekričali celo noč. Take narodne sramote si zavedni pliberški Jugosloveni ne pustimo dopasti. Zahtevamo, da se dotične gospode pokliče na odgovor. (Prosimo za natančnejše in bolj jasno poročilo. Kedo so dotični gospodje? Op. uredništva.)

Naznanilo. Vsem posestnikom, ki so trpeli škodo po nemškem vojaštvu, bodisi da jim rekvirirani živež ni bil plačan ali pa jim je bilo odmerjeno premajhno plačilo, vsem, ki so trpeli škodo na premoženju in imetju,

naznanjamo, naj se zglasijo v pisarni komisarijata v Celovcu v hotelu Trabesinger, kjer bodo posredovali, da se jim povrne škoda, ki so jo trpeli. Če imajo ljudje kake tirjatve do jugoslovenskih oblasti, naj se istotako zglase!

Imenovanje. Deželna vlada za Slovenijo je imenovala g. dr. Janka Hočevarja za namestnika komisarja Fr. Smodeja za slovenski del Koroške. G. dr. Janko Hočevar uraduje v pisarni komisarijata v hotelu Trabesinger v Celovcu.

Popotnik iz Roža piše v „Mira“: Naši posilinemci so zadnji čas silno razočarani. „Zakaj neki?“ boste vprašali. Zato, ker so mislili, da se pod Nemcem cedi med in mleko. „V Beljaku imajo vsega dosti,“ tako so govorili prej, ko so bili Jugosloveni tukaj. In veselja so završili, ko so prišli „odrešitelji,“ češ, zdaj bomo pa tudi mi deležni vseh beljaških dobrot, zdaj bomo imeli cukra in kofeja, pa še pravega. Pa prišli so z dežja pod kap. Veselili so se že egiptovskih loncev, polnih mesa, a sedaj požirajo sline.

Samomor. V St. Lenartu v Labudski dolini se je usmrtil okrajni sodnik dr. Meschitz. Bil je rojen Velikovčan. Njegov oče je bil Slovenec, sin nemškutar.

Rožek. Upajmo, da bo tudi na nas kmalu prisijalo solnce svobode. Kdo težje pričakuje odrešenja kakor ravno mi, ki smo že toliko pretrpeli od vsenemških prenapetnežev. Da bi se skoraj uresničila naša iskrena želja, da bi prebivali tudi mi pod slobodnim okriljem naše matere Jugoslavije!

Iz Spodnjega Roža. Ker se od nasprotne strani na takoimenovano popisovanje za Amerikance vedno večja važnost polaga, sem se začel za to zadevo zanimati. Vendar vam bodem le to povedal, kar sem ravno zdaj od drugih ljudi zvedel. Kdor hoče te podpise pobirati, temu ni treba drugega kakor dosti prostega časa, kajti za pristnost ni treba poročta. Večina teh „škripterev“ hodi le bolj okoli svojih somišljenikov. Tisti pa, ki so na splošno, to je vse od kraja popisovali in ako bi se kdo branil za Nemca podpisati, pa so se posluževali sledečega navodila: ker so Amerikanci zvedeli, da tukaj med Slovenci živi precej Nemcev, katerim se Slovenci branijo živež prodajati, oni pa hočejo te ljudi poiskati in jim iz Amerike vse potrebno poslati, zatorej kolikor več se nas bode za Nemca zapisalo, toliko več bomo iz Amerike dobili. In ko so se v Borovljah po nekoliko dneh potem zopet pokazali znani avtomobili, so že koj verjeli, da jim ta ameriška glorijska zares kruha ponuja. Na vprašanje, kaj eden ali drugi hoče biti, jih je več odgovorilo: „Vse, kar Vi hočete, hočemo biti, ako bi le živež mogli dobiti.“ Hajlali pa so le tisti, katerim pravimo vojni dobičkarji!

Št. Rupert pri Velikovcu. Kakor smo svoječasno naznanili, bi se imela v sredo pred pustno nedeljo vršiti božična slavnost naše šole. Otroke smo za igro pripravili. Žal moramo naznaniti, da, ker se razmere še niso razjasnile in ker bi v sedanjih razmerah mnogo ljudi ne moglo na slavnost priti, končno, ker je zdaj vojaštvo zasedlo našo šolsko telovadnico, ne more se zdaj slavnost vršiti. Preložiti smo primorani našo slavnost na ugodnejši čas po velikinoči, kar bomo že pravočasno naznanili.

Sp. Dravograd. 7. marca smo tu slovesno z vojaškimi častmi pokopali strelca Franja Koširja roj. 1896 v Selcah pri Kranju, ki je služil pri slov. planinskem pešpolku. Po nesreči zadet od kroglice, je izdihnil svoje mlado življenje v sveti korotanski zemlji, ki se je boril za nje slobodo. Zemljica bodi mu lahka!

Vdovski in sirotinski zaklad v Velikovecu objavlja: Ker bi naši zavarovanci vsled političnega preobrata bili mogoče v tem na nejasnem, ako niso morebiti v slučaju smrti glede izplačevanj zavarovalnice svot vsled tega prikrajšani, ker so postali državljani Jugoslavije, si usojamo uljudno naznaniti, da je vdovski in sirotinski zaklad oz. zavarovalnica „Feniks“ zavarovanja že pred polomom Avstrije po raznih deželah, kjer so se sklenila zavarovanja, strogo ločil; vdovski in sirotinski zaklad torej natančno ve, koliko zavarovalnih premij se je plačalo v današnji Jugoslaviji.

Náš zaklad tudi pri izplačevanju zavarovalnih svot ne dela nobene razlike, če bivajo zavarovanci oz. zavarovalci v tem ali onem delu prejšnje Avstrije.

On je svoječasnó v vseh bivših avstrijskih kronovinah ustanovil deželne in okrajne poslovalnice in je uslužbenca izbral iz prebivalstva dotične dežele; nastavljal je torej v jugoslovenskih deželah jugoslovenske uslužbenca in zaupnike; v teh razmerah se od časa poloma Avstrije ni nič izpremenilo. Zavarovanci vdovskega in sirotinskega zaklada so torej iz financijelnega in narodnega ozira lahko popolnoma pomirjeni.

Prebitek (dobiček) iz zavarovanj, katera so se sklenila v Jugoslaviji, gre edinole v korist vdovam in sirotam države SHS.

Kakor hitro se bodo pojasnile državne razmere in bodo meje držav, ki so nastale vsled poloma Avstrije definitivno določene, se bode tudi vdovski in sirotinski zaklad razdelil v toliko samostojnih društev, kolikor je nastalo iz Avstro-Ogrske novih držav.

Vdovski in sirotinski zaklad.

Okrajna poslovalnica: VELIKOVEC.

Politične vesti.

Náše meje. — Ugodna rešitev. — Meja med nami in Italijo se ne bo določila brez Wilsona.

Geneve, 11. marca. Kakor smo poročali že pred dnevi, je takozvana rumunska komisija končala svoje delo in izdelala operat o mejah kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Náše meje so po tem operatu že dovršene napram Nemški Avstriji, Ogrski, Romuniji, Bolgarski in Grški. O detajlih ni mogoče doznati nobene avtentične vesti. Po informacijah iz krogov jugoslovenske delegacije na pariški konferenci, kakor tudi iz francoskih in angleških krogov je pa gotovo, da so te meje zelo ugodne zlasti

tudi proti Nemški Avstriji. Meja z Italijo ni določena in se komisija doslej z njo ni bavila, marveč je samo vzela na znanje elaborata o obojestranskih zahtevah. Določil bo to mejo „Odbor desetorice“ ob udeležbi Wilsona in Orlanda.

Pred vážno sejo „odbora desetorice“ o náših vprašanjih.

Geneve, 10. marca. Prihodnja seja „Odbora desetorice“ bo izredno vážna za nas, ker se bo bavila z jugoslovenskim vprašanjem. V nedeljo je Orlando odpotoval z Rima v Pariz, da se te seje udeleži.

Odprava blokade proti bivši avstro-ogrski.

Geneve, 10. marca. „Svet desetorice“ je sklenil odpraviti blokado proti vsi bivši Avstro-Ogrski, dasi se je temu srdito upirala Italija.

Zahteve laških socialistov.

Geneve, 10. marca. Parlamentarna socialistična skupina je sklenila sledeče zahteve: 1. takojšnja resnično amnestijo; 2. takojšnje demobiliziranje vsega vojaštva; 3. povratek vseh čet iz Rusije; 4. takojšnji slobodni politični režim; 5. volilno reformo z volilnimi listinami in proporcom. — V dosego teh zahtev je sklenjena velikopotezna intenzivna agitacija v celi deželi.

Slovenski gostilničarji, trgovci in obrtniki inserirajte v Jugoslovenski Korotan!

Kako naložim svoj kapital najbolje?
S tem, da sklenem življenjsko zavarovanje z enkratnim plačanjem premije!

To mi donáša namreč 3 odstotno obrestitev.

N. pr. Kdor položi danes K 837.48, dobi po 6 letih to glavnico s tremi % vred (izplačano) v gotovini, torej ravno 1000 kron; poleg tega je bil med tem časom za slučaj smrti zavarovan za 1000 kron. Obresti se lahko tudi vsako leto dvignejo.

Natančna pojasnila daje in vloge prejema

Zavarovalni oddelek vdovskega in sirotinskega zaklada okrajna poslovalnica Velikovec.
 Gor. poštna ulica št. 127.

Kupujem drva

bukova in hrastova, najmanj polsuhu, naložena v vagon za takojšnje dobavo. Ponudbe s skrajno ceno in množino je poslati tvrdki

Vinko Vabič,
 Žalec pri Celju.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
 ulica
 št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
 ulica
 št. 7.

Potnike išče

marljive in zanesljive

Zavarovalni oddelek vdovskega in sirotinskega zaklada za politični okraj Velikovec.

Osebam, ki imajo omenjene lastnosti se nudi lep zaslužek in celo trajna eksistenca.

Vojni invalidi imajo prednost.

Zglasiti se treba pri vodji zavarovalnice g. **Ivanu Osvald, Velikovec**, Gorenja poštna ul. št. 127.

Hiša

s tremi sobami, kuhinjo, kletjo in pritklinami ter majhnim vrtom v Pliberku je poceni na prodaj. — Več pove davčni eksekutor Volina v Pliberku.

FRANC KAGER

izdelovatelj srebrnih predmetov in predmetov iz bronca **MARIBOR, Viktringhofgasse ulica 22**, izdeluje štamplije iz kavčuka in kovine, barvne blazinice in barve, štamplije za žig itd.

VINO

sadjevec in kislo vodo razpošilja po Jugoslaviji

ANDREJ OSET

Tolsti Vrh (Guštanj).

Suhe gobe

in poljedelska semena plačuje po najvišji ceni

Sever & Komp.

Ljubljana.